

žarek dobrote

7/XV
julij
2017

glasilo slovenske karitas

Karitas

TEMA MESECA

3 • • • Kje sem doma?

KARITAS V ŽUPNIJI

4 • • • Krščansko prostovoljstvo

GRADIMO DRUŽINO

5 • • • Nasilje in razvajenost

6 • • • Kaj otroci potrebujejo za zdrav razvoj

7 • • • Starši smo odgovorno za svoje ravnanje in odločitve

STAREJŠI MED NAMI

8 • • • Ko bi vedeli, koliko lahko pomenita dva stavka
za spodbudo

LJUBEZEN JE IZNAJDLJIVA

9 • • • Ko se vrata odprejo

10 • • • Goreči grm in obljubljena dežela

11 • • • Dela usmiljenja – deliti, sočustvovati, tvegati,
pustiti se nadlegovati

12 • • • Razpis

12 • • • Sem študent in pomagam

KOPER

12 • • • Letovanje starejše mladine

14 • • • »Otoček sredi jezera, gori pa cerkva ...«

14 • • • Da bo korak v šolo vesel

15 • • • Po duhovno hrano na Brezje

LJUBLJANA

15 • • • Stari ljudje so bogastvo

16 • • • Pehtino pecivo in napitek za pogum

MARIBOR

17 • • • Mi bi kar podaljšali ...

17 • • • Druženje v Lambrechtovem domu

18 • • • Romanje k Mariji Pomagaj na Brezje

18 • • • Srečanje botrov

18 • • • Dan odprtih vrat v Domu sv. Eme

19 • • • Delivci obhajila – sodelavci Karitas

19 • • • Nova hiša družine Dreisibner

20 • • • Predpoletni piknik

MURSKA SOBOTA

20 • • • V skupini je zaznati odprtost za sprjemanje
lepote življenja

NOVO MESTO

22 • • • Srečanje starejših, bolnih in invalidov v Metliki

23 • • • Človek ne živi samo od kruha

Teden Karitas: 27. 11.–3. 12. 2017

Geslo: **Kje sem doma?**

Romanje sodelavcev Karitas na Ponikvo: 29. 11. 2017

Klic dobrote: 29. 11. 2017

Nedelja Karitas: 3. 12. 2017

NAPOVEDNIK

SLOVENSKA KARITA

Letovanje družin v Sončni hiši v Portorožu

3. – 8. 7. Letovanje družin iz

Nadškofijske karitas Maribor

10.–15. 7. Letovanje družin iz Škofijske karitas Koper

17.–22. 7. Letovanje družin iz Škofijske karitas Celje

24.–29. 7. Letovanje družin iz Škofijske karitas Novo mesto

31. 7.–5. 8. Letovanje družin iz Škofijske karitas Murska Sobota

7. – 12. 8. Letovanje družin iz Škofijske karitas Ljubljana

14. – 19. 8. Letovanje družin iz Škofijske karitas Ljubljana

21. – 26. 8. Letovanje družin iz Škofijske karitas Koper

Počitnice Biserov

17.–24. 7. Letovanje otrok

24.–31. 7. Letovanje otrok

31. 7.–7. 8. Letovanje otrok

7. – 13. 8. Letovanje mladostnikov

13. – 19. 8. Letovanje otrok

ŠKOFIJSKA KARITAS CELJE

5. 7. Izlet na morje (družine in posamezniki)

10.–14. 7. Počitniški program za otroke (Vrbje)

17.–21. 7. Počitnice za otroke (Vrbje)

17.–21. 7. Tabor rejniškega društva Slovenije (Vrbje)

24.–28. 7. Počitnice za mladostnike (Vrbje)

30. 7.–1. 8. Počitnice za ŽK (Vrbje)

ŠKOFIJSKA KARITAS KOPER

2. 7. Razstava Umetniki za Karitas na Sveti gori ob 17h

5. 7. Srečanje Kraške DK

6.–9. 7. Medgeneracijski tabor Soča

7. 7. Sveta maša v Domu v Novi Gorici

9.–15. 7. Počitniški tabor sodelavcev Karitas v Soči

11. 7. Razstava Umetniki za Karitas v Bovcu

15.–21. 7. Tabor otrok iz PNR in IOK v Soči

21.–28. 7. Letovanje socialno ogroženih družin v Soči

30. 7. Dobrodelni srečelov v Krkavčah

Foto: Sabina Ahčin

• FOTO NASLOVNA STRAN Franci Brezar in ZADNJA STRAN Rok Mubi •

tema meseca

KJE SEM DOMA?

Imre Jerebic

Slovenci imamo zelo bogato tradicijo glede odnosa do svojega doma. Če pogledam skozi očala treh ali štirih generacij, lahko rečem, da smo ga različno doživljali. **Vendar je ostal staremu, srednjemu ali mlademu rodu svetinja, ki jo je treba negovati, čuvati, biti ponosen nanjo.**

Seveda se je skozi tri ali štiri rodove zunanja podoba doma v marsičem spremenila. Dosegli smo visok standard glede ureditve stanovanj, hiš, tako da nam je postalo vzdrževanje le-teh marsikje veliko breme. Glede notranje podobe doma ostaja dom kot pozitivna dediščina: **dom pomeni toplino in varnost vsakega člana, dom pomeni učenje ljubeče skrbi drug za drugega in dom pomeni vsaj minimalno medsebojno zaupanje.**

Zaradi prepletanja zunanjih skrbi, da bi posamezniki ali zakonski pari imeli svoj lasten dom, in zaradi tiste notranje potrebe imeti varen, ljubeč, intimen dom, **dom celo življenje gradimo, morda celo iščemo.** Zagotovo pa potrebujemo tudi danes zunanjo pomoč pri gradnji fizičnega ali notranjega doma, kot je bilo to v navadi skozi rodove za nazaj, vendar danes bolj organizirano in s sodobnimi metodami. Skozi tri vidike bom na kratko razmišljal o geslu tedna Karitas, »KJE SEM DOMA?«.

Posloviti se od idilične ali idealizirane podobe doma

Zakaj starejši idealiziramo, kako je bilo nekoč doma lepo, kako smo vse stvari delali skupaj, kako smo spoštovali starše in nasploh vse starejše? To je pravzaprav naš klic, da bi nam mladi nekaj dali ali vračali npr. varnost in toplino tam, kjer smo. Žal tudi ni več razširjenih družin, kjer bi bili zaradi ekonomskega preživetja skupaj trije rodovi. Mlajša generacija je izzvana, da sebi omogoči na drugačen način varen, ljubeč dom, staršem, s katerimi nismo v skupnem gospodinjstvu ali smo celo 100 ali 200 km oddaljeni od njih, pa nekaj prispeva v finančnem smislu, predvsem pa z osebnim odnosom za njihov varen dom. To pomeni dati si prilžnost, da se oboji učimo z zunanjo pomočjo graditi varen dom ter v dani situaciji drug drugemu omogočiti lepo bivanje tam, kjer smo, in se učiti minimalnega sožitja.

»Tako sem hud na hčerko, ki me je po bolezni porinila v ta ‚zapor‘ (dom za starejše)! Sedaj ko sem se postavil na noge, bi me morala vzeti domov in poskrbeti zame!« se je pritoževal stanovalec doma za starejše.

Iti skupaj s starejšimi ali ubogimi na pot kot sodelavec Karitas

»Gospod, ne zmorem več, služba do 17h, doma dva šoloobvezna otroka, mož, vrtiček in še kaj ... Oče pa bi rad, da vsak dan nekaj časa preživim z njim iz hvaležnosti, da mi je zgradil hišo in zapustil kmetijo! Ne zmorem ga loviti po vasi in se kar naprej opravičevati pred vaščani, da nisem tako slaba hčerka!« To je bil uvod ob srečanju s hčerjo gospoda.

Tudi hči, in ne samo »dementni« oče, potrebuje pomoč od zunaj – oba potrebujeta ljubeč obraz Karitas, ki sliši, čuti, daje varnost in sočutje. Ne vem, če sem to dal ob bežnem srečanju z očetom in hčerjo kot poslušalec, kot tisti, ki ne sodi, ampak je v oporo oziroma na poti učenja graditve doma z enim in drugim. »Me razumete, gospod?« Da, naredili ste vse za svojega očeta, sedaj je na varnem, v dobrih rokah. Sodelavci Karitas mu med drugimi ponudbami doma za starejše enkrat tedensko nudijo duhovno ponudbo v samem domu! Vi ste v prihodnje dolžni prioriteto graditi svoj dom. Naj dodam, da nas papež Frančišek vabi ven iz varnega zavetja svojega »idiličnega« doma, in to na obrobje. Tja, kjer so domovi na prepihu ali zelo načeti ali celo napol porušeni, pa vendar domovi, ki potrebujejo naše ljubeče srce, ki čuti, ter tudi odprto dlan, ki daje in pomaga, kolikor zmore skupaj z drugimi.

Kje je meja: Biti doma in koliko pomagati, da ohranimo svoj dom

»Ti si se poročila s Karitas« ali »Karitas je sedaj tvoj dom« ... Take in podobne opazke slišimo vneti ali zaslužni sodelavci Karitas. Zagotovo si moramo najprej priznati, da nihče od nas nima idealnega doma in da se potrjujemo ali utrjujemo svojo samopodobo tudi pri razdajanju za druge.

Sam sodim med tiste aktiviste, ki se zelo razdajamo za druge, in tudi slišim ali doživljam opazke, da sem premalo doma, ali zakaj ravno jaz, ali naj naložim delo drugim sodelavcem.

Moj odgovor sebi: sprejel sem poslanstvo služenja kot drugih 10.000 prostovoljcev Karitas, in potrebno je s tem darom – talentom trgovati v prid ubogih v naši sredi, pa naj bo prilično ali neprilčno. Prepričan sem, da ob služenju ubogim pridobivamo na notranji teži, to je postajamo bolj ljudje, bolj ljubeč obraz in tudi ogledalo Cerkvi in družbi. Vse naštetu je lahko moteče za našo okolico in včasih tudi za naše bližnje.

Pravzaprav nimam odgovora, kje je meja: koliko biti doma in koliko biti z ubogimi? Ne gre samo za fizično odsotnost od doma, ampak za naše srce in dušo, ki širše utripa in s tem povzroča težave ter pri naša bogastvo nam, bližnjim, okolici. •

Karitas v župniji

KRŠČANSKO PROSTOVOLJSTVO

Iz priročnika za razvoj župnijskih Karitas: Ljubi svojega bližnjega, pripravili člani nacionalne koordinacijske skupine za sodelovanje Karitas v Jugovzhodni Evropi.

4

Beseda prostovoljstvo je latinskega izvora, pomeni pa »prosto in neprisiljeno sodelovanje v vojski«. Pravzaprav je bil ta izraz mnogokrat uporabljen v povezavi za neplačano delo ali službo, vendar prvenstveno vključuje altruističen in plemenit namen, ki človeku pomaga doseči nek cilj. Da bi ta cilj dosegel, človek vложи svojo energijo, čas, znanje in spretnosti. Prostovoljec je oseba, ki ostaja zvesta svojim dolžnostim v šoli, družini, poklicu in ki je pripravljena svoje znanje deliti v širši okolici. To ni človek, ki je brez osebnih problemov ali ki je že rešil vse svoje probleme, temveč človek, ki živi človeško realnost ne le zase in svoje dobro, temveč skozi stalen odnos z drugimi.

Znotraj Cerkve je prostovoljstvo precej nov termin, čeprav je treba poudariti, da so že od vsega začetka tisti, ki so sledili Kristusovemu zgledu, prostovoljno pomagali ljudem v stiski. Morebiti je uporabiti besedo »apostoli« preveč drzno, a iz Jezusovih besed je razvidno, da so tudi oni del temeljev prostovoljstva: »Bolnike ozdravljajte, mrtve obujajte, gobave očistite, demone izganjajte. Zastonj ste prejeli, zastonj dajajte. Ne oskrbujte se ne z zlatom ne s srebrom ne z bakrom v pasovih, ne s popotno torbo ne z dvema suknjama ne s sandali ne s palico, kajti delavec je vreden svoje hrane« (Mt 10,8-10). Tako krščansko prostovoljstvo temelji v zakramentu krsta in je del poslanstva vsakega kristjana.

Ko je Cerkev iskala nove načine za večanje števila novih privržencev, so odkrili, da potrebujejo službe, v katerih bi ljudje prostovoljno sodelovali v pomoči in veri, v dobrobit skupnosti, kjer bi delali brez vračila. Dvanajsteri so sklicali množico učencev in rekli: »Ni prav, da mi zanemarjamo Božjo besedo, ker strežemo pri mizi. Poiščite si, bratje, iz svojih vrst sedem mož, ki uživajo ugled in so polni Duha in modrosti, in določili jih bomo za to službo! Mi pa se bomo posvetili molitvi in oznanjevanju besede« (Apd 6,2-4).

Tako naj bi diakonat osnoval prostovoljstvo v Cerkvi, kar je še posebej razvidno iz položaja vdov. Dobro nam je namreč poznan položaj vdove v takratni družbi, zato nas ne sme presenetiti, če jih nekdo brez sramu sprejme v svojo družino in z njimi deli svoje dobrine, brez da bi pričakoval vračilo. To ne pomeni, da prikrita dela ne širijo dobrote do ostalih kristjanov, temveč nudijo pomoč tudi tistim, ki bi se Cerkvi želeli priključiti.

Trditev »**Bog je ljubezen**« je najbolj izražena v stavkih Jezusovega najljubšega učenca (1 Jn 4,8), ki takoj dodaja, da je Božja ljubezen enaka tisti, s katero ljubimo svojega bližnjega (prim. Jn 4,12), in ostro opominja: »Če kdo pravi: *„Ljubim Boga,“* pa sovraži svojega brata, je lažnivec. Kdor namreč ne ljubi svojega brata, ki ga je videl, ne more ljubiti Boga, katerega ni videl. In od njega imamo to zapoved: Tisti, ki ljubi Boga, naj ljubi tudi svojega brata« (1 Jn 4,20).

Jezus je ob koncu svojega zemeljskega življenja Janezu o poslednji sodbi povedal, da ob poslednji sodbi Bog presenetljivo ne bo vprašal kolikokrat smo molili ali kolikokrat smo prejeli zakramente, niti kolikokrat smo bili pri maši ali če smo imeli kakšna posebna mistična doživetja, ampak ali smo ga sprejeli v tistih, ki so lačni, žejni, nagi, bolni, zaprti (prim. Mt 25,31-46).

Naša vera in pomoč sočloveku ne sledita ena drugi, temveč ena drugo podpirata, se druga k drugi ozirata, si pomagata in tako tvorita neskončni cikel.

Če delamo prvo, drugega pa ne, smo lažnivci, pravi Janez – to pomeni, da smo neverniki. Če pa delamo le drugo, nismo daleč od tistih, ki se le zavedajo, da je človečnost del posameznika, a ne verujejo. Podobno je Jezus rekel v govoru o poslednji sodbi, kjer nas je posvaril, da ne človeška moč ne preračunljivost ne bosta pomagali, saj pri Bogu ni natančne resnice, Bog je namreč ljubezen, ki je na računih ni. Zato je Jezus jasen: »Kralj jim bo odgovoril: *„Resnično, povem vam: Karkoli ste storili enemu od teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili.“* Kolikor niste storili enemu od teh najmanjših, tudi meni niste storili« (Mt 25,40.45). Ljubezen ne more obstajati, če ni konkretna. Življenje nam ponuja in nas uči nešteto konkretnih izrazov ljubezni.

Duh služenja

Prostovoljstvo uvaža v družbo nove vrednote, kot je npr. skupno dobro in posebno duh služenja, ki izhaja iz naše želje po pomoči drugim. V svojem bistvu prostovoljstvo želi razumeti zapletenost problemov in jih povsem spoznati, tudi tiste nove, nujne. To je »duh služenja«, ki pomeni neprestano spremljanje potreb, ki navdihuje ustvarjalnost v razumevanju, kdaj je treba delovati, kako nekaj uresničiti pa tudi, kdaj je treba nek program nadomestiti.

Poleg tega duh služenja predstavlja napor, vložen v učinkovito pripravo in nenehno učenje. Usposabljanje, ki bo zagotovilo ne le uspešno uresničevanje programov, ampak bo tudi analiziralo okolje, z obstoječimi ustanovami in programi, z zakonodajo in občasno tudi z izkustvi drugih prostovoljcev.

Svetopisemska temelja, to sta skromnost in deljenje z drugimi, dokazujeta, da nas Božja ljubezen opo-

gumlja, da bi se dali na razpolago sočloveku. Jezus se je poistovetil s služabnikom: *»ampak je sam sebe izpraznil tako, da je prevzel podobo služabnika in postal podoben ljudem. Po zunanosti je bil kakor človek«* (Flp 2,7). Pri zadnji večerji pa je ustvaril trdno povezavo med svojimi besedami o ljubezni in simboličnim dejanjem: *»Vi me kličete ‚Učitelj‘ in ‚Gospod‘. In prav govorite, saj to sem. Če sem torej jaz, Gospod in Učitelj, vam umil noge, ste tudi vi dolžni drug drugemu umivati noge. Zgled sem vam namreč dal, da bi tudi vi delali tako, kakor sem jaz vam storil«* (Jn 13,13-15).

Pomembno je poudariti, da se na Veliko noč spominjamo obojega: evharistije in služenja kot med seboj zelo povezanih aspektov istega dejanja. Pogosto pomislimo na evharistijo, zanemarimo pa umivanje nog, vendar ne moreta biti ločena. Skupnost, utemeljena na evharistiji, je skupnost, **ki temelji na služenju**.

Solidarnost in odgovornost

Dodatni vrednoti prostovoljstva sta solidarnost in soodgovornost. Nanašata se na različne sloje in dimenzije človeškega bitja. V vsakem primeru sta nepogrešljivi stanji človeškega obstoja: človek je intimno povezan z vsem podobnim v konkretno skupnost izraza in usode, tako kot celice nekega organizma tvorijo celoten organizem. Solidarnosti se ne moremo izogniti, saj kroji naše življenje. Omejuje jo naša svoboda, ki pa ji hkrati daje odgovornost: človeška svoboda ne obstaja drugače kot splošno dobro, ki ga omejuje solidarnost s svobodo drugih, saj je odgovorna za vpliv, ki ga ima nanje.

Takšna oblika solidarnosti in vzajemne odgovornosti je opisana tudi v encikliki papeža Janeza Pavla II. *Sollivito Rei Socialis*, kjer je zapisal da solidarnost **»ni samo občutek sočutja do trpljenja tolikih bližnjih in neznanih ljudi. Nasprotno, je trdna in močna odločenost delati dobro za dobro vseh in vsega, kajti resnično smo odgovorni za vse«**.

Zato za krščanskega prostovoljca **»deliti s sočlovekom«** pomeni pomagati mu iz revščine in odvisnosti od drugih; **»biti z nekom«** pomeni želeti si, da napreduje, in mu pomagati osvoboditi se ter postati avtonomen, soudeležen in protagonist v procesu gradnje skupnosti.

Zastonjskost

Prostovoljec je oseba, ki z drugimi deli svoj prosti čas, znanje, vpliv, denar, včasih celo hišo, in to brez kakršnegakoli osebnega interesa, le z željo po tem, da dela dobro drugim.

Prostovoljstvo je izključeno iz političnih in ekonomskih izmenjav, saj želi trpljenje lajšati brez dobička, je samo dejanje ljubezni, bližine in upanja.

V družbi, ki temelji na imetju, pomeni zastonjskost prostovoljstva odkrivanje, da ima človek svojo vrednost kot človeško bitje, ne pa zaradi tistega,

kar ustvari; to pomeni, da njegovo delo ne temelji izključno na ustvarjenem dobičku. Zastonjskost ljudem omogoča dajati več prostora družbenemu življenju in nam pomaga odkrivati, kako pomemben je vsak izmed nas. •

gradimo družino

NASILJE IN RAZVAJENOST

Bogdan Žorž

5

Morda bi kdo utegnil pomisliti, da v današnjem času nasilja nad otroki ni več, da srečujemo le še razvajanje. A temu ni tako. Žal je v naših družinah še vedno veliko nasilja nad otroki. In to vseh vrst nasilja, od psihičnega (poniževanje, zasmehovanje, zastraševanje) do fizičnega (pretepanje) in vse do spolnih zlorab. Vse to nasilje povzroča otrokom hude duševne travme.

Nasilje in razvajanje kot odklona od zdravih vzgojnih navad se ne pojavljata vsak na svojem nezdravem koncu, temveč včasih nastopata tudi skupaj.

Izkušnje me učijo, da to skupno nastopanje nasilja in razvajanja niti ni tako redko, kot se zdi. Zlasti pri nekoliko starejših otrocih, po desetem letu, ko razvajeni otroci prenehajo biti »ljubki« in postane njihova prevelika zahtevnost za starše moteča. Takrat poskušajo starši to preveliko zahtevnost zaustaviti, otroci pa se tem poskusom upirajo, saj se niso pripravljali kar tako odreči privilegijem, na katere so se navadili. Staršem pogosto hitro zmanjka vzgojnih sredstev in v lastni nemoči se zatečejo h kľofutam.

Tudi takšne kľofute so nasilje, še zlasti takrat, ko starši v takih trenutkih izgubijo razsodnost in udarijo, kamor pač prileti. Vendar se moramo zavedati tudi dejstva, da takšni, razvajeni otroci včasih običajne vzgojne govorice sploh ne slišijo. Seveda, razvajeni otroci niso navajeni poslušati, navajeni so le zahtevati. In zdi se, da včasih takšna kľofuta tudi zaleže. No, če že mora biti udarec, potem vendarle svetujem staršem, da se kľofutam izogibajo. Glava je vendar najbolj občutljiv del otrokovega telesa! Če starši mislijo, da lahko le z udarcem pripravijo otroka k temu, da bo pripravljen poslušati, potem naj to opravijo raje na otrokovi zadnji plati, ki je lepo podložena in ni nobene nevarnosti, da bi otroka poškodovali. A tudi to je nasilje. In tudi to je res, da starši v takih primerih otroke kaznujejo za lastne vzgojne napake!

Ko govorim o kombinaciji nasilja in razvajanja, pa nimam v mislih nasilja nad otroki, ki se ga starši začnejo posluževati kasneje, ko ugotovijo, da otrokom niso več kos, da jih razvajeni otroci že obvladujejo.

Veliko težja kombinacija razvajanja in nasilja je tista, ki se dogaja že v nežnih otroških letih, vzporedno.

V svoji praksi sem srečal veliko takšnih primerov. Srečal sem otroke, ki so odraščali v družinah z očitnim nasiljem in prikritim razvajanjem, pa tudi obratno, otroke, ki so odraščali v družinah z očitnim razvajanjem in prikritim nasiljem. Ne vem, kateri vzgojni model je slabši, kateri povzroča večje rane v otrokovi duševnosti. Oba sta huda. Srečal sem otroke iz družin, ki so bile znane po nasilju. V šoli in v okolju so vedeli, da otroke pretepajo, a nikoli ni bilo mogoče ukrepati. Nobene prijave ni bilo mogoče vložiti, saj tudi otroci o tem nasilju niso bili pripravljeni spregovoriti. Tudi v strokovnih literaturi beremo o takih primerih. Ponavadi mislimo, da je strah pred še večjo kaznijo tisti, ki otroke sili k molku. Običajno je res tako. Včasih pa ni samo strah pred kaznijo, ampak tudi strah pred izgubo privilegijev, ki jih je otrok deležen.

Pogosto starši nočejo biti nasilni, hočejo biti dobri starši. Posebej tisti, ki sami niso odraščali v zdravih družinskih okoljih, ki so sami doživljali nasilje, si zares iskreno želijo biti dobri starši. A jim to ne uspeva. Ko otroci niso »ubogljivi«, se prehitro razjezijo, raztogotijo, razbesnijo – in reagirajo nekontrolirano. In takrat pada po otrocih. Pogosto otroci sploh ne vedo, zakaj so tepeni! Včasih morda niti ne gre za udarce, ampak za poniževanje, zmerjanje ali drugačne oblike znašanja nad otrokom. Toda potem jeza mine – in starše začnejo gristi občutki krivde. Včasih jih poskušajo premagovati tako, da začnejo otroku izkazovati nežnosti, mu kupovati darila, obljubljati privilegije. Tak otrok se s tem nenaravno nauči, da je batine dobro prenesti – ker potem pride »nagrada«. Seveda zaradi tega otrok ne postane boljši – saj bi s tem prenehale batine, pa tudi nagrade! Zveni zelo kruto in tudi je! – A žal je tudi resnično.

Iz knjige: Razvajenost – rak sodobne vzgoje •

KAJ OTROCI POTREBUJEJO ZA ZDRAV RAZVOJ

mag. Aleksandra Kafol, univ. dipl. psih.

Naloga in odgovornost staršev je, da zadovoljijo otroke razvojne potrebe. To so osnovne življenjske potrebe, ki morajo biti zadovoljene, da otrokov razvoj optimalno poteka.

Razvojne potrebe otroka so:

- telesne potrebe, ki vključujejo zagotavljanje ustrezne prehrane, bivalnih pogojev, primernih oblačil, osebne higiene, zagotavljanje zadostnega počitka in spanja, skrb za zdravje;

- varnost, ki vključuje zaščito otroka pred pomembnimi nevarnostmi in poškodbami, pred stikom z nevarnimi odraslimi ali otroki, pred samopoškodovanim vedenjem, prepoznavanje tveganj in nevarnosti za otroka;
- čustvene potrebe, ki vključujejo čustveno podporo, razumevanje, toplino, naklonjenost, primeren fizični stik, tolažbo, zagotavljanje občutka, da je enkrat in vreden;
- stimulacija, ki vključuje omogočanje otrokovega učenja in intelektualnega razvoja s spodbudo in kognitivno stimulacijo, zagotavljanje interakcije, komunikacije, igre, omogočanje, da otrok doživi uspeh, spodbujanje otroka, da se sooča z življenjskimi izzivi;
- vodenje in postavljanje mej (vzgoja, kontrola), kar omogoča otroku, da regulira lastna čustva in vedenje, se uči kontrole reakcij ob intenzivnih negativnih čustvih, upoštevanja drugih;
- stabilnost, ki vključuje zagotavljanje dovolj stabilnega družinskega okolja, ki omogoča otroku vzpostavljanje varne navezanosti s primarno osebo in drugimi pomembnimi odraslimi.

Kadar je v družini prisotno nasilje nad otrokom ali zanemarjanje otroka, je očitno, da starši njegovih potreb ne zadovoljujejo na ustrezen način. V praksi se še vedno srečujemo s primeri, ko otroci v družini nimajo zadovoljenih niti osnovnih telesnih potreb. Običajno gre v teh primerih tudi za čustveno zanemarjanje otroka. Zanemarjanje se najpogosteje začne že v prvih letih otrokovega življenja, ko potekajo najbolj intenzivni procesi razvoja in rasti. Ker je zanemarjanje dolgotrajno in se v večini problemov pozno prepozna, pušča dolgotrajne posledice na vseh področjih otrokovega razvoja. Otrok doživlja sebe in razvija občutek obstoja skozi oči staršev, »zrcali se v očeh mame«, kar pomeni, da se vidi takšnega, kot ga vidi mama in ostali skrbniki v prvih mesecih in letih življenja. Zanemarjeni otroci niso videni, ne obstajajo v očeh svojih staršev, zato velik del psihične energije porabijo za to, da bi bili videni, opaženi. Starši jim ne pošiljajo znakov, da so dobri, lepi, pametni, ne dajo jim občutka enkratnosti, ki bi ga vsak človek moral doživeti v zgodnjem obdobju. Dejstvo, da smo za starše enkratni, edinstveni, je osnova za razvoj samospoštovanja, zaupanja vase, občutka, da imamo pravico biti uspešni, srečni. Kadar starši zaradi svojih težav ali značajskih lastnosti niso sposobni videti svojega otroka, se le-ta zaman trudi, da bi pridobil njihovo pozornost. Ko troši energijo za neuspešne poskuse, mu je lahko zmanjkuje za razvoj kognitivnih veščin, za čustveno dozorevanje in učenje socialnih veščin.

Drugače je, kadar starši otroka razvajajo, saj večina ne pomisli na to, da gre prav tako za zanemar-

janje otroka, in sicer najmanj za zanemarjanje njegovih vzgojnih potreb. Starši, ki otroke razvajajo, so običajno prepričani, da otroku nudijo vse in zanj vse naredijo. Pogosto mu v materialnem smislu nudijo še več, kot je potrebno in dobro zanj. Otroku lahko nudijo čustveno toplino, razumevanje, izogibajo pa se postavljanju zahtev in omejitev. Otroka ne znajo učinkovito disciplinirati. Pogosto rušijo tudi vzgojna prizadevanja vrtca ali šole, s tem da ga zagovarjajo in podpirajo njegovo neustrezno vedenje. Takšno ravnanje staršev ima prav tako negativne posledice za razvoj otroka. Otrok ob pomanjkanju kontrole nima občutka varnosti, ne pridobi potrebnega samozaupanja in samozavesti, ne nauči se odgovornega vedenja, lahko se razvije tudi impulzivno in agresivno vedenje. Pretirano zaščitniško ravnanje staršev zavira razvoj otrokove neodvisnosti, iniciativnosti, podjetnosti. Večkrat se starši negativnih posledic razvajanja zavejo šele, ko otrok postane agresiven tudi do njih in so sami vzgojno nemočni.

Ob zgoraj opisanih neustreznih vzorcih starševstva je prav, da izpostavimo tudi vzorec starševstva, v katerem so razvojne potrebe otroka ustrezno zagotovljene. V literaturi se imenuje demokratičen (avtoritativen) vzorec starševstva. Zanj je značilno, da so zahteve in omejitve staršev v ravnotežju z razumevanjem in sprejemanjem otrokovega doživljanja, potreb in razumnih želja. To pomeni, da se od otroka pričakuje, da uboga starše, hkrati pa starši resno vzamejo njegovo doživljanje, potrebe in razumne želje. Tako obstaja visoka stopnja dvosmerne komunikacije, v kateri na koncu odločijo starši. Avtoriteta staršev temelji na dobrem čustvenem odnosu z otrokom. Ta vzorec starševstva je povezan s samostojnim in odgovornim vedenjem pri otroku. •

V opombe

Mag. Aleksandra Kafol je univ. dipl. psihologinja, zaposlena na Centru za socialno delo Škofja Loka in regijska koordinatorica za obravnavo nasilja v družini.

STARŠI SMO ODGOVORNI ZA SVOJE RAVNANJE IN ODLOČITVE

Helena Potočnik Okorn

V knjigi Bogdana Žorža Razvajenost – rak sodobne vzgoje se srečujemo z različnimi poudarki in razmišljanji, ki se dotikajo vzgojnih prijemov, družinskih odnosov, starševskih zagat in družbenih fenomenov današnjega časa. Sama kot mama treh majhnih predšolskih otrok (trenutno tudi še na porodniški) si nikoli prej ni-

sem predstavljala, kaj vse lahko otrok sproži v odraslem človeku, staršu, materi. Seveda na prvem mestu neizmerno hvaležnost za dar življenja, da mi je nebeški Oče zaupal poslanstvo vzgoje; sreče, da lahko spremljam te majhne nadobudne in zvedave sončke; a se tudi zgodi, priznam, vse kaj drugega, jeza, nemoč ... Pred kratkim sem triinpolletno hčerko peljala k zobozdravniku. Tam niti pod razno ni hotela odpreti ust. Joka ni bilo. Vse moje prigovarjanje, razlaganje, preusmerjanje pozornosti, trud zobozdravnice, nič ni zaleгло. Odšli sva domov, brez da bi tam odprla usta. Pred pol leta je bila pri isti zobozdravnici z mojim možem, takrat je vse teklo brez težav. Nekako vem, da ni šlo samo za strah, je v obdobju izrazite trme. Na koncu ob odhodu mi je tudi rekla, da če bi pustila, da ji naredijo premaz zoba, potem kar nekaj časa ne bi mogla jesti in piti ... Takrat se je v meni sprožil plaz jeze, nisem si mogla pomagati. Zavedam se, da sem kot starš v celoti odgovorna za svoja ravnanja, a takrat enostavno nisem zmogla. Šlo je prav gotovo tudi za obliko nasilja z moje strani (odklon moje naklonjenosti, nekaj povsem neustreznih in neprijaznih besed in podobno).

Veliko občutij smo v svoje družine prinesli iz primarnih družin, sam sebe tako še bolje spoznavam preko svojih lastnih otrok. Tudi sedaj pri svojem poklicnem delu na starševstvo gledam drugače kot pred tem, ko še nisem imela lastnih otrok. Moje poklicno delo je na centru za socialno delo usmerjeno k družinam v stiski, delu z ogroženimi otroci, nasilju v družinah. Tam se srečujem z mnogimi oblikami nasilja, prikritega in očitnega. Zakon je jasen, tolerance do kakršnekoli oblike nasilja ni ..., pa vendar še zdaleč ni tako preprosto. Nemalokrat težko prepoznaš kompleksnost družinske dinamike, kaj se v družini v resnici dogaja. Težko pravzaprav sprejemam, da se vse oblike nasilja mečejo v isti koš. Sem zagovornik, da je treba najti vedno nove rešitve, staršem pomagati k večji ozaveščenosti in prepoznavanju vzorcev njihovih ravnanj. Starši, ki so pripravljeni priznati svoje napake, se truditi za spremembo ter se učiti in delati drugače, boljše, morajo dobiti dovolj dobrih priložnosti za rast. Pri fenomenu razvajenosti, ki lahko teče tudi vzporedno z izvajanjem nasilja nad otrokom in ga v tem delu knjige opisuje psihoterapevt Žorž, ravna starš velikokrat nezavedno. Srečujemo dobro ekonomsko situirane družine, kjer imajo otroci vsega preveč, ni pa pogovora o tem, zakaj je »priletela« določena kazen in kako naprej ... Ozaveščanje, da morda le izvajam nasilje in hkrati otroka tudi razvajam, pa je dovolj močan aha efekt, da korenito posežem v svoja ravnanja ter se odločim in trudim vzgajati drugače. Na mestu je vprašanje, ali res nimam na razpolago dovolj vzgojnih sredstev, da bi pri otroku dosegla varnost, mejo, svoje zahteve. Starši smo odgovorni za svoje ravna-

nje in odločitve, kako postavljamo meje, kako ravnamo s svojo razburljivo naravo in podobno.

Psihoterapevt Jesper Juul pravi, da je agresivnost tudi otrokova osnovna potreba in ravnanja s svojo agresivnostjo se bo v prvi vrsti naučil doma. Če agresivnost tabuiziramo in rečemo, da ni dovoljena, otroka ne spodbudimo, da prepozna svoja občutja – jezo, gnus, strah ... – in jih ubesedi. S tem razvijamo vzorce in mu dajemo popotnico, ki jo bo prenesel v svojo lastno bodočo družino.

8

V primerih, ko so oblike nasilja res očitne, ko je starš resnično nekompetenten, ko ne zmore in ni dorasel svoji starševski vlogi, ni seveda pri zaščiti otroka nikoli dilem. Otrokova duševnost je v vsakem primeru močno ranjena in bojim se, da v naši državi nimamo dovolj oblik pomoči, sodelovanja različnih institucij, timskega dela, da bi otroku res pomagali. Otrok ostaja lojalna svojem staršu in na centrih smo velikokrat priča močno ranjenim otrokom. Tu pa se pridružuje še velika bolečina nas strokovnih delavcev, saj smo s preteklimi bolj ali manj znanimi primeri postali tarča iskanja odgovornosti in zadoščenja pravici, označeni smo za nesposobne, nečloveške uradnike in podobno. Še kot nevladna socialna delavka sem mnogokrat sodila in komentirala delo na centrih za socialno delo v smislu, kaj toliko »mečkajo«, so nesposobni in podobno. Sedaj velikokrat čutim le nemoč in v lastnih čevljih čutim žulje mnogo bolj boleče in žive. Tako je tudi pri starševstvu. Ne sodimo, če ne poznamo vseh plati. Dobro je, da nismo sodniki in da verujoči lahko rečemo: Gospod, pomagaj mi, da se naučim bolj sočutnega starševstva, velike mere samokontrole in s tem tudi postavljanja jasnih meja. •

starejši med nami

KO BI VEDELI, KOLIKO LAHKO POMENITA DVA STAVKA ZA SPODBUDO

Helena Zevnik Rozman

V okviru študija Karitativno delo je pri predmetu Pastoralno in duhovno spremljanje bolnikov nastal zelo zanimiv pogovor z g. Mirom Šlibarjem. Ker je aktualen tudi za naše delo v župnijskih Karitas, ga delim tudi z vami.

G. Šlibar, imenovani ste za voditelja odbora za pastoralno zdravja pri Slovenski škofovski konferenci. Bolj utečen, poznan kot pastoralna zdravja pa je termin bolniška pastoralna. Je to samo drug izraz, ali ima tudi drugačen namen?

Zanimivo je, kako naše delo poimenuje država: verska duhovna oskrba, kar ni čisto brez pomena. Se bo pa tudi poimenovanje pastoralno zdravja preoblikovalo v kategorialno pastoralno.

Bolniško pastoralno ali pastoralno zdravja bi opisal nekako tako: Jezus je rekel, da moramo biti duhovniki kot pastirji ob ovcah. Torej pomeni, da smo bolniški duhovniki pri teh, ki so v bolnišnici, da smo z njimi. To ne pomeni, da duhovnik samo moli z njimi, opravi spoved, ampak je najprej čuteča oseba, ki zna poslušati, ki pride do ljudi, ki se zanima zanje. Potem je naloga duhovnika, da prinaša zakramente.

Vedeti pa je treba, da ni le duhovnik, ki izvršuje versko oskrbo v bolnišnici. Tudi vratar ali drugo osebo lahko pripomore, da pride informacija o bolnikih do duhovnika ali obratno, do bolnikov, in tako pripomorejo k verskemu spremljanju. Za duhovno oskrbo pa je odgovoren duhovnik kot tisti, ki deli zakramente. Žal med ljudmi še vedno obstaja mnenje, da je duhovnik v bolnišnici klicar, znanilec smrti, strah, nebodigatreba pred smrtjo, strokovnjak za zaključevanje del v zdravstvu. Veliko je še tega prepričanja, da je duhovnik za konec. Duhovnik je kot pastir, ki spremlja bolnike v bolezni, in ne le za konec. Na tem področju je še veliko dela, in če le morem, si prizadevam, da bi v zavest ljudi prišlo, da je duhovnik spremljevalec.

Pastoralna zdravja je namenjena temu, da spodbuja k pravilnemu odnosu do bolezni po vseh župnijah, in ne le v bolniški župniji. Že pri nedeljskih mašah bi se lahko začela ta vzgoja. Pri uvodnem pozdravu vseh prisotnih bi duhovnik lahko rekel na primer tako: »Slišal sem, da so trije naši župljani v bolnišnici. Ta maša se daruje za vse naše župljane in bomo danes v molitev vključili tudi njih. In ko boste šli danes k njim na obisk, jim sporočite, da smo zanje molili in prenesite naše pozdrave ...« Zelo pomembno je, da jih ne izključimo. Podobno so molitve in pogovori preko Radia Ognjišče za vse tiste, ki pač ne morejo biti pri sveti maši. Na tak način jih povežeš z občestvom in jim daš čutiti, da so povezani z nami. Prav zaradi tega se z različnih koncev pogosto javljam na Radio Ognjišče.

Bolniki so v vsaki župniji, torej se povsod izvaja bolniška pastoralna. Moram pohvaliti duhovnike za obiske ob prvih petkih, prebujajo se tudi srečanja, ki jih sedaj že mnogi pripravijo v dopoldanskem času ob redni sveti maši, da je prisotno celo občestvo. Tudi preko verouka, mladinskih skupin se vzgaja mlade za odnos do bolnih, starejših. V vse župnije je treba prinašati te vidike. V nekatere župnije so me povabili, da o tem spregovorim celemu občestvu, enako lahko spregovori tudi domači duhovnik in pripravi ožje sodelavcev za odnos do starejših, bolnih.

Papež Janez Pavel II. je v poslanici ob svetovnem dnevu bolnikov za leto 2000 z naslovom »V prelo-

mnem letu in tisočletju» med drugim tudi zapisal: »Zgled Kristusa, usmiljenega Samarijana, nas ne nagiba samo k pomoči bolnikom, ampak nas tudi sili, naj napravimo, kar je mogoče, da ga spet vključimo v družbo. Za Kristusa namreč ozdravljeni pomeni tudi ponovno vključevati v družbo. Kakor bolezen izključi iz skupnosti, tako mora ozdravljenje človeku pomagati, da znova najde svoje mesto v družini, v Cerkvi in v družbi.« Kako vi gledate na to?

Problem v naši družbi je, da si ožigosan, če imaš neko bolezen. Javno mnenje ti pove, da sedaj nisi sposoben za nič. Pravi odnos pa je, da jih vključimo, da v Cerkvi niso bele vrane, ampak koristni člani, sicer z nekaterimi omejitvami, vendar so ogenj, lučke, ki so šle skozi neko preizkušnjo. Zato jih moramo videti, da nas s svojo prisotnostjo učijo in nam delijo svoj ogenj. Dobro je, da se zanje naredi neko srečanje ob rednih dogodkih v župniji, da niso izločeni. Na teh srečanjih je pomembno, da so prisotni tudi otroci, mladi. Morda je zanimivo, da je poleg bolniškega maziljenja ta dan tudi blagoslov otrok ob koncu svete maše.

Seveda pa je dobro tudi, da se tisti, ki so šli skozi neko bolezen, občasno zberejo skupaj, si morda voščijo za praznike, se med seboj družijo. Kot neke samopomočne skupine, vendar naj ne bo samo teh posebnih skupin. Pomembno je, da jih slišijo tudi zdravi, tisti, ki nimajo težav – da slišijo, kaj jim imajo povedati o svojih potrebah, ne pa da se zdravi pogovarjajo o tem, kaj naj bi jim ponudili brez njihove vednosti. Zato bi bilo dobro, da bi imeli na ŽPS-jih tudi teme o starejših, bolnih in se o tem pogovarjali. Lahko bi starejše in bolne povabili, da bi napisali kakšno razmišljanje za oznanila, glavno voščilo za župnijo ob praznikih, na primer za Veliko noč, in podobno. Ali pa morda ob nedeljah eden izmed članov župnijskega občestva, ni nujno, da duhovnik, oznani pri oznanilih, da so na primer trije farani v bolnišnici, in povabi vse prisotne, da ob koncu svete maše zmoliijo zanje, da se jih spomnijo. Zaradi varovanja osebnih podatkov se ne pove ime, lahko samo število. Enako lahko na koncu ali pa v uvodu v mašo povežemo naše misli z vsemi tistimi, ki so v domovih za starejše in bolnišnicah, da to sveto mašo obhajamo tudi povezani z njimi v molitvi in mislih ... Tako to spominjanje preraste v vez, ki nas povezuje.

Nekateri imajo zelo dobre izkušnje s tem, da starejše iz domov pripeljejo na redna srečanja v župnijo.

Zadnje čase v ŽK opažamo trend, da svojci ne želijo, da bi obiskovali njihove starejše člane družin na domovih. Kako se lotiti tega problema?

Treba je govoriti, se čim več pogovarjati o tem, o pravilnem spremljanju starejših in bolnih, govoriti o tem od malega, že otroke učiti odnosa do vseh skupin, ki so v župniji in kraju, zavestno odpirati te po-

govore in dileme v družbi, pisati o tem. Potrebna je vzgoja za odprtost.

Primer dobre prakse ob birmah je, da si birmanec izbere bolnika ali starejšo osebo, da se ga v času priprave na birmo spominja v svojih molitvah ter zanj daruje trpljenje. S tem bolnikom in starejšim sporočamo, da so potrebni v naših občestvih, da niso za smeti, za mlade pa je to pomembna vzgoja za pravilen odnos do bolezni in bolnikov. *Že večkrat sem predlagal, da bi birmanci v času priprave na birmo 3- do 4-krat letno obiskovali starejšo osebo doma ali v domu za starejše. Povezanost bi spodbudila tudi molitveno navezo.*

Še vedno je najmočnejša šola za učenje spremljanja bolnikov in starejših ter tudi odnosa do bolezni in smrti lastna osebna izkušnja. Zase lahko rečem, da je bila moja bolezen milost, da sem šel čez to šolo, čez ta križ, ker me je to spremenilo. Enako je tudi pri vsaki medicinski sestri, zdravniku, duhovniku. Kdor ima osebno izkušnjo, ga ta spremeni. Realnost je zmeraj boleča in na koncu spoznaš, da nič ne veš.

Pomembna pa je prisotnost, bližina, sporočilo človeku, da si z njim. Ko bi vedeli, koliko lahko pomenita dva stavka, ki ju pošlješ nekemu za spodbudo! Sam rad uporabljam sodobno tehniko in večkrat pošljem spodbudne misli mnogim, s katerimi sem povezan.

Prav tako bo treba na novo ovrednotiti diakonsko službo. Diakoni naj ne bi bili le pomočniki oz. ceremonierji, ampak je njihovo poslanstvo služenje, in na področju pastore zdravja je za to veliko možnosti. •

Ijubezen je iznajdljiva

KO SE VRATA ODPREJO

Mojca Sedminek

Tudi meni se je zgodil tisti dan, ki so ga nekateri ali pa večina njih komaj čakali: odhod v penzion. Potem pa »uživancija«, izleti, vnuki, vrt in še mnogo drugih stvari, o katerih sanjaš, da jih boš počel. Pa vendar pride tudi trenutek, ko se vprašaš, ali je res konec – prej smo odštevali leta do penziona, sedaj pa do ...

Časa je bilo kar naenkrat veliko in treba je bilo še kaj početi poleg družinskih obveznosti. Vključila sem se v Župnijsko karitas, ki je bila v ustanavljanju v mojem kraju. V glavi so se prepletale misli o pomoči ljudem, za katere velikokrat zatisnemo oči in menimo, da je nek drugi svet. Pa smo lahko še kako hitro tam.

Najprej smo pridobili prostore, v katere smo uskladiščili hrano, ki nam je bila dodeljena iz evropskih sredstev, nekaj pa je pridobivamo tudi s prostovoljnimi prispevki. Ker mnogi ne morejo po pakete s hrano, smo se za razvoz le-teh organizirali po parih. Razvoz

in obiski na domovih so vedno posebni in z vami bom delila enega takih dni.

Kljub slabemu vremenu, ki se je tisti dan kisalo nad mestom, sva se s prostovoljko Ino odpravili po pakete za razvoz. V zgornjem koncu mesta pozvoniva pri gospe, ki šteje častitljivih devetdeset in kakšno leto čez. Pokuka skozi okno v zgornjem nadstropju. Opraviči se, da je še v pižami, povabi naju noter. Pokaže nama, kako si krajša čas s kvačkanjem in pletenjem, televizijo pa bolj posluša. Mimogrede nama razstavi svoje izdelke in se ponudi, da lahko do prihodnjega obiska splete nogavice za najine vnuke.

Pot naju nato pelje naprej v ozko ulico sredi mesta do priletne vdove. Ponudi kavo in pove, da jo čaka operacija. Z dobrimi željami in upanjem, da se ob naslednjem obisku vidimo, se posloviva. Mimogrede pogledava v bližnji bife, kjer svoj prosti čas ubija najin naslednji »odjemalec«. Imava srečo, skupaj se odpravimo domov, on peš, midve pa za njim, da mu oddava paket.

Zopet nazaj v središče mesta v veliko temno vežo, v kateri domuje vaza s suhim cvetjem, h gospe, ki si je kuhinjo preuredila tudi v spalnico. Pravi, da ima vse pri roki, pa tudi ogreva le en prostor. Čeprav gre ura že proti poldnevu, se skobaca iz postelje v kuhinjskem kotu. Paket ji odloživa na kuhinjski pult in vmes preveriva telefon, ki ne dela. Bali sva se, da ni z njo kaj narobe, ker je nisva mogli priklicati. Obljubila je, da ji bo vnuk, ki skrbi zanjo, uredil stik s svetom. Tudi za kosilo je poskrbel, saj ji ga pripeljejo z bližnjega lokala.

Mlajša vdova v nasprotni ulici mesta živi z brezposelnim sinom. Pričaka naju v volnenih nogavicah in bundi. Zakaj? Svoj čas sta si z možem uredila centralno ogrevanje na olje, sedaj si tega ne more privoščiti. Z elektriko varčuje in jo uporablja samo za kuhanje.

Ulice so po adaptacijah precej spremenile podobo mesta, sploh v delu, ki ne meji na glavno ulico. Včasih prav težko najdeš človeka, da bi mu oddal paket s hrano. Hodili sva okoli hiše in nisva našli vhoda. Dobro, da obstajajo telefoni. Mož s težko okvaro hrbtenice, ki ga ovira pri hoji, naju s posredovanjem njegove sestre pričaka med vrati. Živi praktično v pregrajenem hodniku velike večstanovajske stavbe. Tako so tudi stroški manjši.

Mesto je za nama, odpeljeva se v večje primestno naselje. V blokih za vrati so zgodbe, ki jih stanovalci skrivajo pred sosedi. Pri takšnih se posloviš že na vratih, ker želijo, da čim prej odideš. Prileten par z boleznimi današnjega modernega časa pozdravi in se zahvali za podarjen paket.

Pravo nasprotje je gospa, ki se je pred leti preselila v kraj. Življenje je okušala v njegovi najtrši obliki. Zaželela si je miru in spremembe. Pomoč ji je bila dobrodošla, saj se je zaradi napake na stikalu vnel del kuhinje.

Z Ino sva za tisti dan končali z najinim poslanstvom. Odhitim še po stopnicah v zadnje nadstropje bližnjega bloka. Zaključim pri prijateljici iz šolskih let, s katero naju je usoda peljala tudi skozi delo v tovarni. Živi sama. Pozvonim. Nič. Vrata se vdajo. Stopim v dnevni prostor, ob igranju radia spi na kavču. Odložim paket, pozdravim in odidem. Pozno popoldne pozvonim telefon in se mi zahvali. Opraviči se, ker se ji ponoči ni prikradel spanec, pa je nadoknadila dopoldan.

Z ljudmi, ki jih obiskuješ vsake toliko časa, se stkejo posebne čustvene vezi. Nekateri obisk težko čakajo, popestri jim dan. Upaš, da jih boš naslednjič spet srečal, pa čeprav z vsemi tegobami, ki jih nosijo s seboj v življenju, samo da ne bi bilo slabše ali pa da jih sploh ne bi bilo več. •

komentar meseca

GOREČI GRMI IN OBLJUBLJENA DEŽELA

Helena Zevnik Rozman

Sedim na sestanku in poslušam sklicatelje sestanka, kako nas vse prisotne prepričujejo o pomembnosti sodelovanja, kako je prav, da držimo skupaj, in kako se vsak trudi delati po vesti. Ob koncu sestanka se počasi odkrijejo karte v želji, da vsi podpremo že prej dodobra izdelan scenarij in njihovo idejo. Ko opozorim, da se meni osebno zdi del strategije sporen in mi vest narekuje, naj tega ne podprem, naletim na gluha ušesa. Večina molči, del se jih opravičuje z izgovorom za večji cilj. Postavljam vprašanje za vprašanjem, opozarjam na probleme, ki se bodo lahko zgodili, predvsem pa na to, da tak način ne pomeni skupnega sodelovanja, o katerem so govorili. Ostajamo vsak na svojem bregu in poslovimo se bolj ali manj v tišini.

V meni pa se poraja vse več vprašanj. Kako se odločiti, ko bo treba glasovati, je prav gotovo eno izmed njih. Ker pa glas v meni ostaja še vedno dovolj jasen, to vprašanje bolj izpodbijajo druga. Predvsem o tem, kako ljudje radi govorimo, da delamo po vesti, o tem, kako smo vsi pripravljeni na sodelovanje, kako vsi delamo v dobro drugih ... Hkrati pa se ob vsem upošteva samo to, da je nekdo moj/naš kandidat, ne glede na sposobnosti in kompetence, ki jih ima. In za pot do vplivne funkcije potrebuje lobiranje in veze.

Pred kratkim sem bila na predavanjih na temo dela s človeškimi viri, ki sta jih pripravila dr. Stanko Gerjolj in Matej Cepin. Med drugim smo se pogovarjali o virih moči, ki jih vsak posameznik prinese v odraslo dobo že iz svojega otroštva, ter o tem, kako pomembno je, da jih prepoznamo. Še posebej je dobro, da jih pri svojih sodelavcih prepozna vodja, saj le tako lahko izkoristi vse potencialne in vodi ljudi, da delajo prave stvari. Vodenje pomeni kazati pot, kako iz izhodišča priti do cilja – vizije ali obljubljenе dežele, kot jo je zanimivo poimenoval predavatelj Cepin. Tudi Mojzes je imel pred seboj vizijo – obljubljeno deželo, kamor bo popeljal Izraelce. Torej se postavlja vprašanje, kje dobiti toliko energije, da greš čez puščavo, čez vse ovire v obljubljeno deželo. Mojzes je to dobil pri videnju Boga v gorečem grmu. Šele ko je Mojzes dobil poslanstvo v gorečem grmu, je bila pred njim obljubljena dežela.

Voditi ljudi pomeni peljati jih v obljubljeno deželo. Vendar brez gorečih grmov (poslanstva, ki gori in ne zgori) ni obljubljenе dežele. Brez gorečih grmov ne moreš voditi ljudi, je postavil tezo Cepin. Prepoznavanje gorečih grmov, tako lastnih kot ljudi, ki jih vodiš in z njimi sodeluješ, je najbolj pomembno za dobro vodenje.

Če se vrnem k omenjenemu sestanku, lahko mirno rečem, da žal niso znali poiskati gorečih grmov v skupini ljudi, ki jih želijo za svoje podpornike in sodelavce. Še več, namesto gorečih grmov so na prvem srečanju posejali dvom v obljubljeno deželo.

Takih primerov v svojih okoljih, delovnih mestih najdemo veliko. Meni osebno pa se postavlja vprašanje, da se vprašam, ali iščem svoje goreče grme in jih pomagam iskati tudi drugim. •

11

duhovnost

DELA USMILJENJA – DELITI, SOČUSTVOVATI, TVEGATI, PUSTITI SE NADLEGOVATI

papež Frančišek

»Znam deliti? Sem velikodušen? In ko vidim nekoga, ki trpi, ki je v težavah, trpim tudi jaz? Se znam postaviti v čevlje drugega?«

Izhodišče papeževe homilije je bil odlomek iz Tobitove knjige. Opisuje čas, ko so bili Judje pregnani v asirsko deželo. Pravičen mož, po imenu Tobit pomaga svojim revnim rojakom. Četudi tvega lastno življenje, skrivaj pokopava Jude, ki so bili pobiti. Tobit je žalosten vpričo trpljenja drugih.

Delo usmiljenja ne pomeni nečesa storiti, da bi si razbremenili vest

Opravljanje štirinajst telesnih in duhovnih del usmiljenja ne pomeni le deliti tistega, kar se poseduje, ampak sočustvovati: »To je trpeti s tistim, ki trpi. Delo usmiljenja ne pomeni nečesa storiti, da bi si razbremenili vest: neko dobro delo, da sem bolj miren, da se znebim neke skrbi ... Ne! Pomeni tudi sočustvovati s tujo bolečino. Deliti in sočustvovati: skupaj. Usmiljen je nekdo, ki zna deliti in tudi sočustvovati s problemi drugih oseb.« Iz tega sledijo vprašanja: »Znam deliti? Sem velikodušen? Sem velikodušna? In ko vidim nekoga, ki trpi, ki je v težavah, trpim tudi jaz? Se znam postaviti v čevlje drugega? V položaj trpljenja?«

Deliti, sočustvovati, tvegati

Judom, ki so bili odpeljani v Asirijo, je bilo prepovedano pokopavati rojake. Zaradi tega bi lahko bili ubiti tudi sami. Tobit je to tvegalo. Opravljati dela usmiljenja torej ne pomeni samo deliti in sočustvovati, temveč tudi tvegati. Kolikokrat se tvega! Spomnite se na dogajanje v Rimu med vojno. Koliko ljudi je tvegalo, začevši s Pijem XII., da bi skrili Jude, da ne bi bili deportirani in ubiti. »Tvegali so svojo kožo! Toda rešiti življenje tistih ljudi je bilo delo usmiljenja. Tvegati!«

Pustiti se »nadlegovati«

Pogosto je človek, ki opravlja dela usmiljenja, s strani drugih zasmehovan. Tako se je zgodilo tudi Tobitu. Imajo ga namreč za nekoga, ki dela norosti, namesto da bi bil miren. Tak človek se pusti »nadlegovati«. Opravljati dela usmiljenja je lahko »nadležno«: »Imam prijatelja, prijateljico, ki je bolan, rad bi ga šel obiskat, a se mi ne da ... Raje bi počival ali gledal televizijo ... V miru.« Opravljati dela usmiljenja vedno pomeni podvreči se neudobnosti. »Nadlegujejo. Toda Gospod se je neudobnosti podvrgel za nas: šel je na križ, da bi nam izkazal usmiljenje.«

Delo usmiljenja je sposoben storiti tisti, ki ve, da je bil najprej sam deležen usmiljenja. Usmiljenja, ki ga je Gospod dal njemu. Če mi delamo tako, je to zato, ker se je On usmilil nas. Pomislimo na svoje grehe, svoje napake, in kako nam je Gospod odpustil. Odpustil nam je vse. Bil je usmiljen. Bodimo tudi mi usmiljeni z našimi brati. Dela usmiljenja so tista, ki nas potegnejo iz sebičnosti in s katerimi od bližje posnemamo Jezusa. •

RAZPIS ZA DELOVNO MESTO: generalni tajnik Slovenske karitas (m/ž)

v mandatnem obdobju 1. 6. 2018–31. 5. 2023

V skladu s statutom Slovenske karitas bo 31. maja 2018 trenutnemu generalnemu tajniku Imretu Jerebicu potekel 5-letni mandat. Glede na sklep sveta Slovenske karitas objavljamo razpis za delovno mesto: generalni tajnik Slovenske karitas (m/ž) v mandatnem obdobju od 1. 6. 2018 do 31. 5. 2023.

Kandidati za omenjeno delovno mesto morajo spolnjevati določene pogoje, ki so natančno objavljene na spletni strani Slovenske karitas <http://www.karitas.si/o-karitas/interni-razpis> v okviru celotnega razpisa. Poleg dokazil o pogojih in kratkega življenjepisa morajo kandidati priložiti tudi vizijo razvoja in predlagane okvirne strategije Slovenske karitas v obdobju 2018–2022.

Kandidati morajo svojo ponudbo na razpis predložiti v tajništvo Slovenske karitas osebno ali priporočeno po pošti na naslov: Slovenska karitas, Kristanova 1, 1000 Ljubljana, v zaprti kuverti, v levem zgornjem kotu na prednji strani kuverte označeno: »Prijava na razpis za delovno mesto generalnega tajnika SK – NE ODPIRAJ – VLOGA« najkasneje do ponedeljka, 17. 7. 2017.

Šteje se, da je ponudba prispela pravočasno, če je zadnji dan roka za oddajo do 12. ure oddana v pisarni tajništva Slovenske karitas ali če je zadnji dan roka oddana po pošti kot priporočena pošiljka. Obravnavane bodo le pravočasne in popolne vloge.

12

SEM ŠTUDENT IN POMAGAM

Jana Flajs

V ponedeljek, 22. maja je potekal tradicionalni 24. dobrodelni Decathlon študentski tek po ljubljanski ulicah od Prešernovega trga do Ljubljanskega gradu v organizaciji Športna zveza Univerze v Ljubljani, ŠOU šport in ŠŠK Zdrava Zabava. Pod geslom „Sem študent in pomagam“ so zbirali prehrabne izdelke ter

šolske potrebščine za slovenske družine v stiske. Teka se je udeležilo 1577 tekačev in tekačič. Tako so zbrali 1.500 kg prehrabnih izdelkov ter tudi šolske potrebščine za otroke socialnih šibkih družin, ki jim Karitas pomaga. Zahvala vsem tekačem in tekačicam, ki so s svojo dobrosrčnostjo prispevali prehrabne izdelke in šolske potrebščine. •

koper

LETOVANJE STAREJŠE MLADINE

utrinke zbrala: Klementina Bajec

Od 15. do 19. maja so v Portorožu v Sončni hiši letovali starejši iz Škofijske karitas Koper.

»Letošnje letovanje starejših sodelavcev Karitas, ali kot ga radi imenujemo, letovanje starejše mladine v Portorožu, je bilo kot vedno posebno. Sama sem se ga kot prostovoljka udeležila prvič. Lepo je videti, kako tako heterogena skupina čez teden zadiha z istimi pljuči.

Vsako leto je skupina nekoliko drugačna in s tem naredi vsako letovanje unikatno. Čez teden smo spoznali, da je letošnja skupina starejših zelo aktivna in so nekateri svoj jutranji sprehod opravili že takrat, ko je Sončna hiša še spala. Večina udeležencev se je na dopoldanski sprehod do Pirana, Strunjana, Lucije in drugih okoliških krajev ter znamenitosti odpravila

peš. Poskrbeli smo seveda tudi za tiste, ki ne zmorejo več pešati ali pa so se odločili izpustiti jutranji sprehod. Naš ustrezljivi šofer Sandi je vedno našel možnost, da smo se na končni točki dobili »pohodniki« in »vozači«. Predvsem tisti, ki so koristili možnost kombija, so povedali, da se niso počutili prikrajšane za kak ogled ali doživetje, saj so se na cilju vedno lahko družili s skupino in tako skupaj nazdravili s kozarčkom vina, pojedli sladoled ali si ogledali vrt s kaktusi. Dopoldne so nekateri ostali tudi doma in takrat je bil čas za ustvarjalne delavnice.

Med nami je bilo največ udeleženk iz idrijskega in cerkljanskega, ki so večinoma vse obvladale klekljanje, in je tako v manjši skupini nastala priložnost za pogovore o klekljanju za živilske karte nekoč, kle-

kljanju za modne oblikovalce in spominke danes in o tem, kako jim klekljanje krajša večere ter pomeni način preživljanja prostega časa.

Tradicionalno je v Portorožu tudi obiskovanje bazena. Tam se plavalci in neplavalci namakajo v notranjih in zunanjem bazenu z morsko vodo, se med pogovorom sprehajajo po bazenu ali poklepetajo na ležalnikih, popoldne pa se prijetno utrujeni vrnejo v hišo. Iz napisanega lahko razberete, da imamo v Portorožu pester urnik, ki ga poskušamo oblikovati tako, da je dovolj časa tudi za počitek.

Jerneja Božič, prostovoljka

Ko sem se spuščala po stopnicah do čudovite terase, od koder se ponuja pogled na morje in Portorož kot na dlani, je bila moja prva misel: tukaj bo zagotovo lepo. Večina udeležencev je že prišla. Sedeli so za mizo in tiho gledali predse. Porajala so se vprašanja. Mogoče so utrujeni od poti, mogoče bo dolgočasno. Tišino je zmotil veseli glas voditeljice »Klementine mandarine«. Prijazno povabilo vsem in kratka predstavitev sta naredila svoje. Razživelimi smo se in v trenutku postali kot »prava družina« ter delovali v tem duhu vseh pet dni.

Dogodki so se vrstili eden za drugim. Da smo lahko obiskali vse izlete in bazen, je poskrbel tudi naš prostovoljec, voznik kombija Sandi. Pa svete maše prav vsak dan! V prelepi kapelici Sončne hiše, na strnjanskem gričku, v novi cerkvi v Portorožu in majhni cerkvi v Luciji. Poseben balzam za naše duše sta bila tudi duhovnika g. Vinko Paljk in g. Bojan Ravbar, ki sta se vsak dan na svoj način prijazno trudila oznanjati Božjo besedo. Zelo sta bila vesela našega obiska, ko je bila cerkev polna. A tega se ne da tako površno opisati, treba je doživeti in začutiti. To velja tudi za naša večerna skupna druženja. »Presenečenje – pa ne povem več!« je napovedala Klementina. Obisk folklorne skupine Val Piran je spravil na noge skoraj vse, zaplesali smo in se pomerili v šaljivih igrah

ter se pri tem smejali svojim nerodnostim. Mislim, da smo bili na koncu vsi deset let mlajši. Prostovoljka Jerneja je razgibala naše možgančke, saj smo si s preprosto igrico ponavljanja uspešno zapomnili naša imena, ki smo jim dodali smešne priponke. Zelo smo se razigrali in kar tekmovali, kdo bo bolj duhovit. Ker Primorci radi pojemo, smo vsak večer tudi zapeli po vodstvom »starega Rajka« in »pojoče Miljanke«. V pozni uri pa nas je »Angelček« zazibal v sladek spanec in zaslužen počitek.

»Kaj pa hrana?

Vse je dobro in okusno,

dokler kuha naša Ana.

V kuhinji ni nikoli sama,

zraven sodita še Cvetka in Miljana.

Marica se grebe za korito,

da je vedno vse čisto in pomito.«

Zadnji večer so bili na vrsti skeči iz narečij in kviz. To bi nas morali slišati, kako smo brez kančka treme izvedli več skečev, vsaka skupina v svojem domačem narečju. Kaj smo si zapomnili iz preteklih dni? Na tem kvizu sta se odlično odrezali obe ekipi (tudi s pomočjo glasu ljudstva).

Z Jernejo smo v ustvarjalnih delavnicah okrasili svečke s servietami. Blagoslovljeno je vsak odnesel domov kot dragocen spomin. Sešili smo tudi ptičke iz filca. Tudi mi smo bili vseh pet dni brezskrbni kot ptički na veji. Za vsem tem pa so stali (delali) prostovoljci, katerih edina želja in skrb je bila, da bi bile to naše najlepše počitnice. In mislim, da nam je to skupaj uspelo.

In kaj se je mene najbolj dotaknilo? Ob vsem povedanem tudi izpoved dveh udeleženk (prijateljic) o pretresljivi življenjski izkušnji, ki je hvala Bogu sedaj že preteklost, predvsem po zaslugi dobrih ljudi, duhovnikov, Karitas. Zdaj želita samo vračati, kar sta dobrega prejeli. Začutili smo se kot skupina, veliko doživeli, napolnili košaro spominov z najlepšimi darovi narave in prijateljstva. Iskrena hvala vsem. »

Dragica Faletič, udeleženka •

»OTOČEK SREDI JEZERA, GORI PA CERKVICA ...«

Tatjana Rupnik

Šolsko leto se je bližalo koncu in tako smo že tradicionalno s končnim izletom obeležili tudi zaključek delovnega leta na našem programu. Izbira, kam, je bila težka. A na koncu smo se odločili, da obiščemo enega izmed najlepših krajev v Sloveniji – Bled.

V soboto, 27. 5., smo v jutranjih urah vsak na svoji lokaciji napolnili kar dva avtobusa. Skupaj nas je na izlet odšlo 99. Pot do Blejskega vintgarja je bila kratka, saj smo komaj čakali, kdaj bomo prispeli. Priznati moram, da me je Vintgar zelo presenetil. Čudovita narava, mir, lepo vreme, skratka, prispodoba raja na zemlji. Hvaležna sem g. direktorju Janku Petermanu, da je vsem udeležencem podaril prost vstop v čudovit košček narave. Pot smo nato nadaljevali na blejski grad, kjer nas je s prostim vstopom obdaril tudi direktor Matjaž Završnik. Otroci, starši in prostovoljci so bili nad razgledom navdušeni. Marsikateri otrok je

Na poti nazaj je bilo v avtobusih zelo živahno, a že po par kilometrih je otroški vrvež potihnil, saj je večina otrok sladko zaspala. Zahvala za čudovit izlet gre najprej Bogu in angelom, ki so nam dali čudovito vreme in nas varovali na poti. Hvala voznikom podjetja Avrigo Tomislavu in Zdenku za mirno vožnjo, Pekarni Brumat za posladek in ajdovskemu Fructalu za sokove. Vidimo se na drugem čudovitem kraju Slovenije v vasi Soča na poletnem taboru Soča 2017. •

DA BO KORAK V ŠOLO VESEL

Jožica Ličen

Vseslovenska akcija Otroci nas potrebujejo nosi v ŠK Koper podnaslov Da bo korak v šolo vesel. Zato se je že konec maja sestal Odbor ŠK za materialno pomoč, kjer smo skupaj s sodelavci pripravili načrt pomoči. Iz sredstev ŠK smo nabavili 10.000 zvezkov in pripravili za 25.000 EUR bonov. Sodelavci dekanij-

skih oz. območnih Karitas so vse to že prevzeli in delijo staršem šolarjev iz ŽK na svojem območju oz. v dekaniji. Dogovorjeno je, da se pomoči iz sredstev ŠK pridruži še pomoč (predvsem boni) iz sredstev župnijskih, dekanijskih in območnih Karitas, saj prav sodelavci, ki neposredno skozi vse leto spremljajo družine, najbolje vedo, kdo to pomoč potrebuje.

Dragocena je tudi pobuda Pokloni zvezek, ki šolarje spodbuja k solidarnosti s sovrstniki, predvsem pa k razmišljanju, da nakup šolskih potrebščin ni samoumevna stvar. Prebiranje dopisnic je najlepši del te akcije, saj iz zapisane ga spoznaš, da so otroci še vedno pripravljeni delati dobro. In na tem je vredno graditi. Prav zaradi te akcije se je na lokalnem nivoju razvilo dobro sodelovanje s šolami tudi na drugih področjih.

Ob koncu lahko rečem, da mi je v veliko veselje, ko slišim, da so učitelji v razredih otrokom prebrali »moje« zgodbe, ki so se jih dotaknile do te mere, da niso le darovali zvezka, pač pa se pogovarjali o posamezni zgodbi.

Vsako leto v sredini junija damo v Primorske novice tudi 19.000 zgibank, katerih namen ni le zbiranje sredstev, temveč tudi opozarjanje na stiske staršev pred začetkom šole in spodbujanje k pomoči. Seveda smo k temu poklicani vsi, kajti Karitas ni »daj-dam«, pač pa ljubezen do bližnjega. •

bil prvič na Bledu in prav lepo je bilo videti iskrice v očeh. Na gradu smo si ogledali muzej, kovačnico in tiskarno. Po končanem ogledu smo odšli še k jezeru, kjer smo pojedli slastne krofe Pekarne Brumat in popili sokove, ki nam jih je podaril Fructal. In že je bil čas za odhod proti domu.

PO DUHOVNO HRANO NA BREZJE

Jožica Ličen

Na 49. romanje bolnih, invalidov in starejših k Mariji Pomagaj

Sodelavke in sodelavci Karitas na Vipavskem že dolgo vemo, da ima duhovna hrana veliko večjo vrednost za srce in dušo kot telesna. In prav vsakoletno romanje

na Brezje združi celotno dolino. Dve večji ŽK imata svoj avtobus, ostale pa se dopolnjujemo, in tako je letos več kot 300 starejših, bolnih, invalidov in spremljevalcev iz dvajsetih župnij Vipavske dekanije s šestimi avtobusi poromalo na Brezje. Ne bom opisovala poti, niti molitve in druženja ter skrbne podpore prostovoljcev ob brezjanski baziliki, niti, kaj smo jedli v gostoljubnem gostišču Marinšek, temveč le dogodek, ki mi je dal misliti. Po poti je na avtobusu odmevalo petje in molitev, pa navodila, kako bo tam vse potekalo, vsak romar je dobil listek, na katerem je bil zapisan potek romanja, predvsem pa številko avtobusa in kontaktnega sodelavca v primeru, da se dogodi kaj posebnega. Tam, kjer je bil z romarji duhovnik, je on prevzel duhovno vodstvo, kjer ga ni bilo,

pa smo za to poskrbeli sami. Na našem avtobusu je zvesti sodelavec, ki že po službeni plati ve, da je duhovna pomoč bolniku včasih več vredna kot vsa zdravila, lepo med molitev povezal namen romanja, prošnje in zahvale, spomnil pa se je številnih romarjev, ki so odšli v večnost. Ko je vse končal, me je gospa, ki je bila na romanju prvič, vprašala, v kateri župniji je ta »gospod«. Pri nas duhovniku rečemo kar »gospod«. Povedala sem ji, pa pravi, da nimam prav, ker je v tisti župniji »gospod« nekdo drug. Gospe sem razložila, da je ta gospod čisto navaden sodelavec Karitas, ki svojo vero živi v praksi. Ja, tudi mi laiki se učimo ...

Ko smo se bližali domu, smo si obljubili, da prihodnje leto, ko bo jubilejno, 50. romanje, gremo spet, in večina je dodala: »Če Bog da!« •

Ijubljana

STARI LJUDJE SO BOGASTVO

Bojana Bajec

Na praznik binškoosti smo imeli v naši župniji Notranje Gorice srečanje bolnih in ostarelih.

Binškoostna nedelja nas je že jutraj s soncem povabila k skupni evharistiji. Eno uro pred mašo je bila v zakristiji priložnost za sveto spoved, nato pa se je pričela sveta maša, ki jo je v sodelovanju z domačim župnikom daroval msgr. Jože Kastelic. V veselje nam je bilo, da so bolni in ostareli v velikem številu odzvali našemu vabilu.

V uvodni misli je članica ŽK razmišljala o naši življenjski poti in nam povedala misel Toneta Pavčka:

*Nobena pot ni ravna,
nobena pot ni revna.
A vsaka je zahtevna
in tvoja ena sama – glavna.*

V nagovoru je msgr. Kastelic govoril tudi o bogastvu naše družbe in poudaril, da so stari ljudje naše veliko bogastvo in naj se tega zavedajo, hkrati pa se moramo tega zavedati tudi mlajši. Po nagovoru je sledila podelitev zakramenta bolniškega maziljenja. Zakrament je vidno znamenje Jezusove naklonjenosti do bolnikov in solidarnosti z njimi. Bog spodbudi

življenjske moči bolnika in njegovega okolja, hkrati pa ga krepí in podpira pri prenašanju in premagovanju trpljenja. Duhovnik s tem zakramentom ne prinaša smrti, ampak Božjo pomoč in tolažbo.

Mašo je s svojim sodelovanjem oblikoval tudi župnijski otroški pevski zbor, kjer pojejo naši najmlajši (večina je v prvi triadi devetletke),

in jo tako s svojim sodelovanjem naredil še lepšo, bolj doživeto.

Po maši pa smo se vsi skupaj ustavili še pred cerkvijo, kjer so bile postavljene mize in klopi, ki so nam jih prijazno posodili domači gasilci. Gospodinje so poskrbele za pecivo in druge dobrote, celo tako pridne so bile, da smo lahko našim udeležencem dali nekaj sladkih dobrot še za domov. Druženje je minilo v prijetnem vzdušju in vsi smo bili zelo zadovoljni, predvsem bolni in ostareli, ki jim takšna srečanja veliko pomenijo. •

PEHTINO PECIVO IN NAPITEK ZA POGUM

Petra Oreški

Dijakinja Maša se je v okviru maturitetne naloge odločila, da bo popeljala pet otrok v Kranjsko Goro. Otroke smo poiskali v ŽK Štepanja vas, kjer sem prostovoljka, zato sem kot spremljevalka zraven odšla tudi sama.

Dan izleta je napočil v soboto, 10. 6. zjutraj, ko smo se s kombijem odpeljali v Kranjsko Goro. Naša

prva postaja je bila Kekčeva dežela. Prijeten in dogodivščin poln dan se je pričel v posebnem avtobusu, ki nas je popeljal v Kekčevo deželo. Vzdušje je bilo odlično, saj smo prepevali Kekčeve pesmi, se smejali, se pogovarjali o junakih iz filma ter se dogovorili, kako bomo prestrašili Bedanca. Zanimalo nas je tudi, kakšno presenečenje je za nas pripravila Pehta. Pa ga je res, saj je posebej za nas pripravila kruh za pogum in napitek. Bil je zelo okusen, in ne boste verjeli, deloval je. Nihče od nas se ni več bal Bedanca! Dobili smo tudi dovolj poguma in moči za vse nadaljnje dogodivščine.

Iz Kekčeve dežele smo se odpeljali do Ruske kapelice, kjer smo se pogovarjali o padlih ruskih vojakih. Sledil je kratek počitek v hladni senci pred Rusko kapelico. Posneli smo tudi gasilsko fotografijo za spomin.

Naš zadnji postanek je bil na jezeru Jasna. Ker je bila voda mrzla, je namakanje nog odpadlo. Sprehodili smo se ob jezeru, kjer smo videli veliko paglavcev,

se škropili in lovili. Ob jezeru stojita tudi mala lesena hiška in mlinček, ki ga poganja voda iz jezera.

Po napornem in prijetnem dnevu smo si zaslužili slasten sladoled ter malo počitka na ležalnikih. Sledila je pot domov. Naš dan je bil sicer naporen, vendar poln novih spoznanj in zanimivih dogodivščin, ki nam bodo še dolgo ostale v spominu. •

maribor

MI BI KAR PODALJŠALI ...

Polona Šporin

V Sončni hiši v Portorožu je bilo nepozabnih morskih doživetij v času od 29. 5. do 2. 6. 2017 deležnih 19 starostnikov s področja Nadškofijske karitas Maribor. Letovanje smo izvedli z ekipo, ki so jo sestavljali zaposleni, duhovnik in kuharica. Program letovanja je obsegal duhovno oskrbo, sprehode, izlete, kopanje in druženje. Vsak dan so se zbrali pri sveti maši in imeli možnost za duhovni pogovor in sveto spoved. Na prvi četrtek smo molili za duhovne poklice in svetost duhovnikov.

Obiskali smo Piran, tamkajšnji minoritski samostan in stolno cerkev sv. Jurija, ogledali smo si vrt kaktusov v Seči, se z ladjico odpeljali na panoramsko vožnjo do Izole, ustavili smo se tudi v župnijski cerkvi sv. Mavra, poromali smo do Marijine cerkve v Strunjanu. Obiskali smo portoroško župnijsko cerkev. Seveda smo se tudi kopali, saj smo bili deležni res lepega, sončnega in toplega vremena. Predvsem pa smo se naužili sončnih žarkov, delili dobro voljo, prepevali, se pogovarjali. Razveselili smo se tudi zadetkov na tomboli. Deležni so bili obiska vodstva Nadškofijske karitas Maribor. Pester in duhovno bogat teden je kar prehitro minil. Okrepljeni in polni lepih spominov smo se vrnili v svoj vsakdan. •

Vtisi udeležencev:

»Letovanje je bilo dobro pripravljeno. Vseh pohodov in kopanja sem se udeležila. Všeč so mi bile svete maše in molitve.«

»Hvaležna sem za vse lepe stvari, za prijazne ljudi in organizacijo.«

»Pomembno je, da je poskrbljeno za duhovno vodstvo.«

»Letovanje v Portorožu mi je bilo v veliko zadovoljstvo. Vsak dan je prinesel nove dogodivščine.«

»Prijetno je bivanje v Sončni hiši, saj osebje res pristrčno skrbi za dobro počutje, da se vsak lahko čuti sprejetega, in medsebojno vzdušje naredi teh nekaj kratkih dni res čudovitih. Mi bi kar podaljšali, če bi bilo mogoče.«

»Za vse se zahvaljujem. Bilo je enkratno – dobra hrana, dobra družba in pridno osebje.«

»Izleti, sprehodi, kopanje, druženje – vse mi bo ostalo v lepem spominu.«

»Bilo je lepo, ker smo imeli duhovno vodstvo.«

»Vse, kar je bilo in kar se je dogajalo, je bilo v najboljšem redu. Prelepo, čudovito, brez pripomb.«

DRUŽENJE V LAMBREHTOVEM DOMU

Karmen Fridrih

Varovanci Zavoda Karion, enota Čebelice, se vsak mesec udeležimo nekaj prireditev, ki jih za svoje stanovalce pripravijo v Lambrehtovem domu. Zelo smo hvaležni direktorici, ki nas je tako lepo sprejela in izkazala interes, da se udeležujemo njihovih prireditev. S svojim obiskom prinašamo nekaj novega in drugačnega, stanovalci doma pa so nas že zelo dobro spoznali in sprejeli.

Majsko srečanje, ki smo se udeležili, je bila čajanka z igralcem Pavletom Ravnohribom. Nekateri naši varovanci ga poznajo predvsem iz oddaje Male sive celice. Gospod je v resnici zelo preprost človek, prijetno smo klepetali z njim, predvsem pa se je rad fo-

tografiral. O njem smo izvedeli veliko novega, zlasti o dogajanju glede zelo priljubljene serije Usodno vino. Ker ima g. Ravnohrib za sabo že zelo veliko odigranih vlog, je bilo njegovo pripovedovanje polno raznih dogodivščin, mi smo mu pa z veseljem prisluhnili. •

ROMANJE K MARIJI POMAGAJ NA BREZJE

18

Lilijana Golgranc Pavlič

Številni romarji na novo odkrivajo stare načine romanja in k Mariji Pomagaj poromajo peš. Stanovalke Doma sv. Eme so se zaradi svojega slabšega zdravstvenega stanja tudi morale za to pot, ki so jo opravili 31. maja 2017, zelo potruditi, čeprav so se peljale s kombijem.

Romanja so lep dogodek, ki lahko še bolj poveže stanovalke in stanovalce ter delavce med seboj in duhovno okrepi tako posameznika kot celotno skupnost, v kateri skupaj živijo in delajo.

Za izlet so se odločile tri stanovalke doma in prostovoljka Cvetka. Vodja izleta je bila medicinska sestra Mateja, za malico med potjo je poskrbela kuharica Anica, za šofiranje kombija pa Toni.

Po maši so pot nadaljevali na Bled, ki je vse zelo navdušil s svojo lepoto. S skupnim kosilom na Brezjah so zaključili lepo preživet dan in se polni vtisov ter prijetno utrujeni od poti vrnili v dom.

SREČANJE BOTROV

Polona Šporin

V soboto, 10. 6. 2017, je bilo v Svečini 21. srečanje botrov in podpornikov programa Botrstvo, ki ga izvajamo od leta 1993. Zbrana sredstva so namenjena otrokom iz socialno šibkih in revnih družin, ki so zaradi različnih stisk, ki so zajele njihovo družino, prikrajšani

za običajne življenjske pogoje in kakovostno izobraževanje. Akcija zbiranja sredstev poteka skozi vse leto. Trenutno je v program Pomoč otrokom – Botrstvo vključenih 80 otrok, ki smo jim v letu 2016 pomagali v skupni vrednosti 37.410,00 €.

Srečanje smo pričeli s sv. mašo ob 10. uri v župnijski cerkvi ter nadaljevali s kulturnim programom in prijetnim druženjem v Kulturnem domu Svečina, ki smo ga tudi tokrat pripravili skupaj z Župnijsko karitas Svečina ter s prizadevnimi učiteljicami in otroki OŠ Kungota, podružnične šole Svečina. Svečinske učiteljice in učenci so tudi letos ustvarili ganljiv in navdihujoč program. Srečanje smo zaključili za skupno mizo na turistični kmetiji Dreisiebner. •

DAN ODPRTIH VRAT V DOMU SV. EME

Liljana G. Pavlič

Topli stiski rok, nasmehi in prijaznost so se po domu sv. Eme širili 14. 6. 2017, ko smo vrata že tradicionalno odprli še bolj na široko kot po navadi in vanj povabili svojce stanovalk in stanovalcev ter seveda

zunanje obiskovalce, da si ogledajo naš vsakdan in z nami delijo nekaj veselih trenutkov.

V domski kapeli, ki je bila premajhna za vse, ki so želeli prisostvovati sveti maši, je le-to daroval predsednik NŠKM Branko Maček.

V programu, ki smo ga nadaljevali zunaj, v slavnostno pripravljenem šotoru, je nastopil Vrtec Šentjanž. Otroci so pripravili zanimiv program na temo Slon, ki je lepo sovpadal z naslovom likovne razstave, ki so jo pripravili v prvem nadstropju doma. Goste je v imenu Občine Dravograd pozdravila vodja občinske uprave Dominika Knez. S pesmijo so naša srca oglele članice domske pevske skupine Podarimo si pesem, ki vodi vodja doma Lilijana Gologranc Pavlič. Za pogostitev so poskrbele naše kuharice. Program je s svojevrstnim načinom, ki obsega precej humerja, povezoval direktor doma Andrej Štesl.

Preživeli smo čudovito dopoldne v sproščenem druženju, med dobrimi ljudmi. •

DELIVCI OBHAJILA – SODELAVCI KARITAS

Darko Bračun

Na predvečer slovesnega praznika sv. Rešnjega telesa in krvi je mariborski nadškof metropolit

msgr. Alojzij Cvikl med večerno sv. mašo v mariborski stolnici sprejel in podelil službo delivca obhajila 47 možem in ženam, ki so v letošnjem letu obiskovali program usposabljanja za delivce obhajila v cerkvi in na domu, da bi prinašali sv. evharistijo na dom tistim, ki zaradi onemoglosti, bolezni ali invalidnosti ne morejo redno obiskovati sv. maše, ter z njimi preko prinašanja obhajila gradili občestvo. »To je karitas,« je poudaril g. nadškof v svojem nagovoru.

Že obstoječim se v mariborski nadškofiji pridružujejo novi delivci obhajila – sodelavci Karitas, ki bodo gradili občestvo in prinašali Najsvetejše tja, kjer ljudje trpijo ali živijo v najrazličnejših potrebah.

Naj dobri Bog blagoslavlja pastoralna prizadevanja in pripravljenost mnogih dobrih mož in žena, da bi resnično in prav odgovorili na stisko vsakega človeka. To so novi sodelavci Karitas, ki so prepoznali in odgovorili na klic služenja. Nekateri med njimi resda že dolgo sodelujejo v mreži župnijskih Karitas, vendar so s službo delivca obhajila v cerkvi in na domu prejeli novo poslanstvo v občestvu. •

NOVA HIŠA DRUŽINE DREISIBNER

Darko Bračun

Predsednik Nadškofijske karitas Maribor g. Branko Maček je v petek, 16. junija 2017, blagoslovil novo hišo družine Dreisibner, ki je po dobroti in solidarnosti mnogih dobrih ljudi in donatorjev zrasla le v osmih mesecih od požara.

Besede zahvale ob odprtju nove hiše so bile namenjene vsem, ki so preko Karitas Maribor darovali finančna sredstva za pomoč družini Dreisibner po požaru; kar 98 dobrih ljudi in donatorjev je skupaj darovalo 14.113,30 €. Pri gradnji in opremljanju je z donacijami v materialu in delu so-

20

delovalo kar 51 podjetnikov. Nesebična pomoč in solidarnost človeku v stiski ostaja globoko zapisana v srca vseh, ki so kakorkoli sodelovali, saj vsak dar šteje ter prinaša blagoslov za darovalca, obdarjenca ter vso ožjo in širšo skupnost. To je bilo možno globoko začutiti ob odprtju in blagoslovu nove hiše Dreisibnerjevih. Zato vabilo k dobroti in solidarnosti vedno ostaja odprto. •

PREDPOLETNI PIKNIK

Polona Šporin

V navadi je, da se v Domu sv. Lenarta pred poletjem na pikniku družimo stanovalci, njihovi svojci in zaposleni. V soboto, 17. junija, je bilo tako že desetič.

Po uvodnem pozdravu direktorja Zlatka Gričnika nam je v dobrodošlico zapel domski pevski zbor. Obiskal in nagovoril nas je tudi lenarški župan Janez Kramberger.

Ob zavetju pod velikim šotorom je bilo ob dobri postrežbi in prijetni glasbi veselo in razigrano. •

murska sobota

V SKUPINI JE ZAZNATI ODPRTOST ZA SPREJEMANJE LEPOTE ŽIVLJENJA

Angela Slamek

Župnijska medgeneracijska skupina **za kakovostno staranje v Turnišču**

V svojem življenju sem vedno iskala nekaj novega. Iskala sem poti k dobremu, se izražala in osebno rastla. Že samo moje poklicno poslanstvo narokuje pomoč ljudem. Poklic medicinske sestre mi je dal veliko odgovornost do soljudi in veliko mero sočutja do bolnih otrok in njihovih staršev, bolnih odraslih in njihovih svojcev. Iskala sem tudi duhovne poti ter verjela v duhovne moči. V želji po duhovni rasti sem se vključevala v aktivnosti pomoči in dobrotelosti do vseh, ki to potrebujejo in pomoč želijo prejeti. Z dejanji sem sama sebi dokazala, da sem na dobri poti. Če človek išče, tudi najde.

2. aprila 2016 smo se pod vodstvom prof. dr. Jožeta Ramovša prvič srečali na izobraževanju za usposabljanje voditeljev župnijskih medgeneracijskih skupin za kakovostno staranje. Izobraževanje sta omogočila Škofijska karitas Murska Sobota in Inštitut Antona Trstenjaka za gerontologijo in medgeneracijsko sožitje Ljubljana. Prav na tem prvem srečanju sem izvedela, za kaj pravzaprav gre. Bila sem presenečena, saj sem bila povabljen na predavanje o pomoči starejšim.

Sledilo je več srečanj. Veliko sem izvedela o staranju prebivalstva ter o tem, kako vzpostaviti in vzdrževati sožitje med generacijami. Nujno je sožitje in dobri odnosi med vsemi tremi generacijami, saj se kljub različnosti med generacijami le-te v življenju nadgrajujejo in dopolnjujejo, tako da se ena generacija uči od druge in obratno in s tem sestavljajo celoto. Ljudje si najbolj želimo biti zdravi in živeti v mirnem okolju ter v lepih odnosih, zato se moramo tudi učiti, na kak način iskati in najti smisel življenja v hudih življenjskih situacijah in da je iskanje smisla pravzaprav naša življenjska naloga ter kako v danih situacijah gojiti in uresničevati človeške in duhovne vrednote.

Veliko sem slišala o prostovoljstvu, ki je socialna dejavnost, odvisna od posameznika, od njegove dovzetnosti za učenje lepih medgeneracijskih odnosov za lastno staranje v želji, da pomagamo še drugim. Prav prostovoljstvo je v današnjem času najuspešnejši način za razvijanje človeške solidarnosti. Solidarnost pa je sposobnost za sožitje, sočutje, je pristna človeška pomoč drugim.

Na vsakem srečanju smo dobili naloge. V mesecu oktobru je bila naša naloga sestaviti skupino. V začetku ni bilo enostavno. Porajalo se je mnogo vprašanj. Koga povabiti v skupino in zakaj? Kako povabiti ljudi? Kako sploh pristopiti k ustanavljanju skupine? Na kak način se približati ljudem? Kakšen bo odziv povabljenih? Bila sem v dilemi, ali bom povabila prave ljudi, ki si bodo to želeli in bodo ta izziv z veseljem sprejeli. Ali bodo to ljudje, ki se najdejo v skupini, da bodo tu našli notranje zadovoljstvo in zaupanje? Porajala se je dilema, ali je skupina v naši župniji sploh potrebna.

Pogovori s patrom Tonijem, župnikom naše župnije, so mi bili pri ustanavljanju skupine v veliko pomoč. Strinjala sva se, koga bi lahko povabili v skupino, vendar nekaj oseb ni bilo pripravljenih pristopiti.

V veliko pomoč so mi bile spodbudne besede mentorja prof. dr. Jožeta Ramovša in predsednika Škofijske karitas Murska Sobota, g. župnika Jožeta Hozjana.

Odločila sem se, da vse skupaj predam v Božje varstvo in naši turniški Mariji pod logom. Na oltar sem položila veliko prošnjo glede skupine. Zgodi naj se Božja volja! Prosila sem za vodstvo Svetega Duha.

Med izobraževanjem sem ostala brez sovoditeljice. Ker pa g. Jožef Kociper iz Odrancev ni imel sovoditelja in ne kandidatov za skupino, se je porodila ideja, da bi združila moči in v Turnišču sestavila skupino.

V mislih mi je odzvanjalo nekaj imen in po lastni intuiciji sem globoko v sebi začutila, da bi te osebe lahko z veseljem postale del skupine. Nekaj sem jih poklicala kar po telefonu. Po krajšem pogovoru sem prejela pritrdilen odgovor. To mi je dalo upanje in nov zagon. Z nekaterimi sem se pogovorila na sprehodih,

druge pa sem nagovorila ob obisku na pokopališču ali na domu in celo po večerni sveti maši. Nekatere so povabile kar prijateljice, ki so se že odzvale vabilu.

Priznam, da sem bila pozitivno presenečena. To so bili prijetni pogovori o življenju v preteklosti, predvsem o življenjskih izkušnjah, ki so posameznico na nek način zaznamovale. Na dan so prišle zelo zanimive in ganljive zgodbe iz življenja. Po pogovorih je bilo zaznati, da si ljudje želijo bližine sočloveka, da si želijo prijateljstva in nekaj dobrega narediti zase in svoje bližnje.

Ob povabilu je bilo čutiti navdušenje, bile so prijetno presenečene in počaščene, ker so bile prav one povabljene k nekemu posebnemu dogajanju. Strah o njihovem odzivu je izginil. Spraševale so se, zakaj prav one.

Človek prepozna in začuti dobroto in notranjo lepoto posameznika, začuti duhovno naravnost človeka in pozitiven, ljubeč

odnos do soljudi. Za vsakega človeka mora določena stvar dozoreti in pride v njegovo življenje vedno ob pravem času, ko to v danem trenutku najbolj potrebuje. Bog ima za vsakega izmed nas posebne načrte. On že ve, kaj je naša življenjska naloga. Mi jo moramo le prepoznati in sprejeti poslanstvo, ki nam ga namenja.

27. oktobra 2016 smo v župniji Turnišče, pri Mariji pod logom, začeli z župnijsko medgeneracijsko skupino za kakovostno staranje. Prebili smo led. Začeli smo po priročniku, Življenje ob rožnem vencu, ki je avtorsko delo prof. dr. Jožeta Ramovša. Skupina šteje enajst članov, deset žensk in enega moškega. Srečujemo se enkrat tedensko. Že od samega začetka smo v skupini pozitivno naravnani in se veselimo vsakega srečanja posebej, saj ob tem prejemamo veliko dobrega in lepega za življenje in lepše staranje.

Smo ljudje z veliko požrtvovalnosti in razumevanja. Smo odprtega duha s pravo mero potrpežljivosti in hvaležnosti. V sebi gojimo zaupanje, samozavest in vedrino. V skupini je zaznati odprtost za sprejemanje lepote življenja. Globoko v sebi čutimo odgovornost za svoje življenje in življenje svojih najbližjih.

Vsako naše srečanje je nekaj posebnega, navdihujočega. Vsak se lahko prepozna v izkušnji drugega, saj vsi doživljamo na nek način podobne preizkušnje, le vsak posameznik jih doživlja na svoj način. Zgodbe so enkratne in neponovljive ter dajejo pečat vsakemu posamezniku. To so zgodbe, ki dajejo našemu življenju največjo vrednost. Člani čutijo pripadnost skupini, čutijo veselje, da so med ljudmi, ki jim lahko zaupajo, in so ljubljani. Veliko veselje nam je spontan pogovor in živo pripovedovanje življenjskih izkušenj. Zgodi se nam, da so zgodbe povedane čuteče in globoko doživete, da privrejo na dan tudi najgloblja čustva – solze žalosti, sreče, olajšanja ob izpovedih, ki so z vso težo obremenjevale naša življenja. Prepoznavamo moč vere, upanja in ljubezni, ki nas vodijo skozi življenje.

Prijetno doživljanje prostovoljskega druženja s starejšimi je neverjeten dokaz, kako potrebujemo sočloveka, s katerim delimo svoje izkušnje, svoja prepričanja, da nekomu lahko iskreno zaupaš, se izpoveš, skratka, z njim deliš svoje življenje.

Prepričana sem, da je skupina dosegla svoj namen. Povezala je različne ljudi med seboj v čudovito duhovno družino in med nami spletla posebne prijateljske vezi. Bilo nam je dano sprejeti odločitev opravljati svoje poslanstvo in duhovno rasti ob kvalitetnem staranju.

Veliko spoznanje pa je, da naša življenja sama pišejo najlepše in najboljše zgodbe. Da človeška modrost lahko postane dragocen zaklad našega preteklega življenja. Modrost, ki nam jo poklanja jesen življenja, pa se izraža v vsej veličini vsakega človeka. Božji blagoslov, podeljen na začetku delovanja skupine s strani patra Tonija, naj nas vedno spremlja skozi naša srečanja.

Ob vsem tem čutim neizmerno hvaležnost za to čudovito duhovno popotovanje.

Vsem, ki so omogočili izobraževanje, in vsem, ki so kakorkoli pripomogli k ustanovitvi in delovanju župnijske medgeneracijske skupine za kakovostno staranje, se najlepše zahvaljujem. •

ново mesto

SREČANJE STAREJŠIH, BOLNIH IN INVALIDOV V METLIKI

Zbralo se je lepo število starejših in bolnih. Po sveti maši smo imeli skupno večerjo.

Pri maši smo podelili tudi zakrament bolniškega maziljenja. Nato smo se odpravili v župnišče.

Mladi so z veseljem in velikodušno ponudili svoje moči.

ČLOVEK NE ŽIVI SAMO OD KRUHA

Darja Kastelic

Župnijska Karitas Mirna Peč se je že drugo leto zapored z veseljem odzvala povabilu, da se predstavi s svojo stojnico na občinskem prazniku. Pod geslom ČLOVEK NE ŽIVI SAMO OD KRUHA smo pripravili citate Svetega pisma, jih delili s povabilom, da se jih podeli naprej. Za najmlajše smo pripravili tematske pobarvanke. Našo dejavnost smo povzeli z nekaj fotografijami, ki smo jih s ščipalkami obesili na vrh. Na stojnici smo razstavili gradivo Karitas. Na voljo so bile sveče. Izvedli smo anketo, pripravljeno za ta namen. •

23

Nekateri se znova vidijo po več letih.

Poskrbljeno je bilo tudi za veselo vzdušje in pesem.

Oddaja Karitas

V nedeljo

23. 7.: Predstavitve letovanja
za družine

in

6. 8.: Predstavitve akcije
Za srce Afrike

radio
ognjišče

»Na svetu je veliko ljudi, ki hrepenijo po koščku kruha,
še veliko več pa jih je, ki hrepenijo po kančku ljubezni.

(sv. Mati Terezija)«

Škofijska karitas Celje je organizirala počitnice
za starejše v Vrbju

»Je vse pod nadzorom?«

Na pogostitvi starejših v organizaciji ŽK Sv. Duh na
Velikem Trnu

»Pesem, molitve, pogovor in skupni obed združujejo ...!«
Srečanje vseh zaposlenih v Karitas na Kureščku in Podpeči

QR koda za dostop do
Žarka dobrote na internetni
strani preko sodobnih
spletnih bralnikov.

